

BR-03.152.30.2026

URZĄD MIASTA KRAKOWA
PUNKT OBSŁUGI MIESZKAŃCÓW
Os. Zgody 2

Data 2026-05-29 (2)

Nr zał. 9.....

BR-03
PRZEKAZANY
RADY MIASTA KRAKOWA
Kraków, dnia 29.05.2026 r.
Jakub Kosek

Podmiot wnoszący petycję:

Fundacja Chatka Gołębia

ul. Promienna 22/7

33-100 Tarnów

fundacja@chatkagolebia.pl

Urząd Miasta Krakowa

RPU/400221/2026
Data: 2026-05-29

KANCELARIA RADY MIASTA
KRAKOWA
SEKRETARIAT

wpłynęło
dnia: 2026-06-01

Nr 1158A
Podpis

Rada Miasta Krakowa

za pośrednictwem

Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa

PETYCJA

w interesie publicznym

wnoszona na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 oraz art. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz.U. z 2018 r. poz. 870).

Stosownie do treści art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach, zgadzam się na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego danych osobowych Podmiotu wnoszącego petycję.

PRZEDMIOT PETYCJI

Działając w interesie publicznym, w imieniu Fundacji Chatka Gołębia, zwracamy się z petycją o podjęcie przez Radę Miasta Krakowa uchwały w sprawie **wprowadzenia zakazu stosowania metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków na obiektach budowlanych, w tym budynkach, budowlach i innych nieruchomościach, będących własnością lub pozostających w zarządzie Gminy Miejskiej Kraków.**

Wnosimy również o zobowiązanie:

- a) Prezydenta Miasta Krakowa jako podmiotu gospodarującego gminnym zasobem nieruchomości,
- b) kierowników właściwych samorządowych jednostek organizacyjnych i zakładów budżetowych Gminy Miejskiej Kraków, którym oddano nieruchomości w zarząd,
- c) właściwych samorządowych osób prawnych, zawsze, gdy taka możliwość wynikać będzie z obowiązujących przepisów prawa,

do przeprowadzenia inwentaryzacji istniejących obecnie na obiektach budowlanych, w tym budynkach, budowlach i innych nieruchomościach, metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków oraz wdrożenia programu ich stopniowego demontażu i zastępowania rozwiązaniami bezpiecznymi dla ptaków, tj. drucianymi spiralami.

ŻĄDANIE PETYCJI

Z uwagi na powyższe, wnosimy o:

1. **wprowadzenie całkowitego zakazu** stosowania metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków na obiektach budowlanych, w tym budynkach, budowlach i innych nieruchomościach, będących własnością lub pozostających w zarządzie Gminy Miejskiej Kraków;
2. **przeprowadzenie inwentaryzacji** obiektów budowlanych, w tym budynków, budowli i innych nieruchomości należących do Gminy Miejskiej Kraków (niezależnie od tytułu prawnego i jednostki zarządzającej) pod kątem występowania metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków **w terminie do końca 2028 roku** wraz z określeniem zakresu prac koniecznych do ich usunięcia, według następującej klasyfikacji:
 - o **łatwy** – demontaż możliwy niezwłocznie, bez użycia specjalistycznego sprzętu (np. kolce zamontowane na parapetach, gzymsach dostępnych z poziomu okna lub balkonu),
 - o **średni** – demontaż wymagający użycia drabiny lub podstawowego sprzętu technicznego,
 - o **trudny** – demontaż wymagający specjalistycznego sprzętu, w tym podnośników, rusztowań lub prac wysokościowych;

3. **utworzenie i prowadzenie strony informacyjnej w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa**, poświęconej programowi demontażu metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków, wraz z aktualizacją danych przeprowadzaną nie rzadziej niż raz na trzy miesiące;
4. **wprowadzenie okresu przejściowego** na realizację programu likwidacji metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków:
 - o dla kategorii „łatwy” – niezwłocznie,
 - o dla kategorii „średni” – w terminie do 3 lat,
 - o dla kategorii „trudny” – w terminie do 10 lat, z zastrzeżeniem, że likwidacja metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków zostanie dokonana każdorazowo w ramach przeprowadzonych we wcześniejszym terminie prac konserwatorskich, remontowych, modernizacyjnych, rewitalizacyjnych lub związanych z bieżącym utrzymaniem obiektów budowlanych;
5. **zastąpienie** – w razie konieczności – **metalowych kolców rozwiązaniami alternatywnymi**, które nie powodują okaleczenia ani śmierci ptaków, np. modułami spiralnymi.

UZASADNIENIE

Obowiązujące przepisy prawa nie określają obecnie katalogu dopuszczalnych metod zabezpieczania budynków przed obecnością ptaków, pozostawiając właścicielom i zarządom obiektów znaczną swobodę wyboru stosowanych rozwiązań.

Jedną z najczęściej wykorzystywanych metod są moduły wyposażone w metalowe kolce. Choć montowanie na obiektach budowlanych metalowych kolców odstrasza ptaki jest co do zasady dopuszczalne, ich montaż i użytkowanie nie może jednocześnie nigdy prowadzić do niehumanitarnego traktowania zwierząt czy ich zabijania. Niestety, metalowe kolce stanowią realne zagrożenie dla życia i zdrowia ptaków. Ponadto, często montowane są one bez żadnych zabezpieczeń na ich końcach, czy też w nieprawidłowy sposób (w bok lub w dół), co powoduje cierpienie zwierząt. Fundacja Chatka Gołębia posiada dokumentację fotograficzną i filmową przedstawiającą przypadki martwych lub ciężko rannych ptaków nabytych na tego rodzaju zabezpieczenia.

Rozwiązanie to budzi w związku z powyższym poważne wątpliwości z uwagi na brzmienie powszechnie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1844, dalej jako: „u.o.z.”), w tym – przede wszystkim – zasadę humanitarnego traktowania zwierząt. Stosownie do treści art. 1 ust. 1 u.o.z., zwierzę, jako istota żyjąca, zdolna do odczuwania cierpienia, nie jest rzeczą. Człowiek jest mu winien poszanowanie, ochronę i opiekę. **Każde zwierzę wymaga humanitarnego traktowania** (art. 5 u.o.z.), które rozumiane jest jako traktowanie uwzględniające potrzeby zwierzęcia i zapewniające mu opiekę i ochronę (art. 4 pkt 2 u.o.z.).

Jak wynika jednoznacznie z Opinii Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 19 lipca 2018 r.: „*Stosowania modułów z kolcami w celu odstraszenia ptaków a ochrona gatunkowa*”, „odstraszacze w postaci kolców, w przypadku nieprawidłowego montażu, mogą stanowić zagrożenie dla ptaków. Za nieprawidłowy montaż uważa się wszelkie sytuacje, w których urządzenie nie jest widoczne dla zwierząt z daleka, jak np. kolce zamontowane we wnękach balkonowych lub okiennych na ich suficie bądź ścianach bocznych (skierowane w dół bądź w bok)”.

Stosowanie metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków jest również wątpliwe pod względem skuteczności samej funkcji zabezpieczającej budynku. Ptaki potrafią bowiem siadać pomiędzy kolcami, a nawet budować na nich gniazda.

Zauważyć należy, że ochrona obiektów budowlanych przed zniszczeniami powodowanymi przez ptaki nie musi wiązać się z korzystaniem z metalowych kolców. Istnieją bowiem dostępne powszechnie rozwiązania alternatywne, w szczególności moduły spiralne, które są porównywalne cenowo, a jednocześnie – według wiedzy Fundacji – nie powodują śmierci ani trwałego okaleczenia ptaków.

Wskazać jednocześnie należy, że **zabezpieczenia w postaci metalowych kolców nie są rekomendowane przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska** jako preferowana metoda ograniczania bytowania ptaków na obiektach budowlanych. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska sugeruje bowiem montaż bezpiecznych dla ptaków drucianych spiral lub ruchomych, obrotowych drutów, których zaletą „jest również lepsze zabezpieczenie przed przypadkami zakładania gniazd na samych modułach (zdarza się to na kolcach), gdyż nie dają podpory narzucanemu przez ptaki materiałowi gniazdowemu” (Opinia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 19 lipca 2018 r.: „*Stosowania modułów z kolcami w celu odstraszenia ptaków a ochrona gatunkowa*”).

Jak podkreślono również w cytowanej powyżej Opinii, „wszystkie gatunki ptaków spotykane w Polsce są chronione na mocy prawa międzynarodowego, gdyż wymienione są w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (tzw. Dyrektywie Ptasiej). Wszystkie gatunki ptaków są objęte ochroną również w prawie krajowym. Podstawą są dwa rozporządzenia - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 2183), obejmujące ogromną większość (434 gatunki) gatunków ptaków oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 marca 2005 r. w sprawie ustalenia listy gatunków zwierząt łownych (Dz. U. Nr 45, poz. 433, z późn. zm.), obejmujące łowne gatunki ptaków (13 gatunków). Ochroną gatunkową są więc objęte również wszystkie „pospolite” gatunki ptaków, np. gołębie miejskie, wróble czy wrony. Objęcie ochroną gatunkową oznacza, że w stosunku do przedstawicieli gatunków objętych tą ochroną obowiązują zakazy określone w art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142, z późn. zm.), wprowadzone ww. rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt. Wymienić tu należy m.in. zakazy umyślnego zabijania, okaleczania, chwytania i przetrzymywania, a także płoszenia i niepokojenia okazów dziko występujących zwierząt” (Opinia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 19 lipca 2018 r.: „*Stosowania modułów z kolcami w celu odstraszenia ptaków a ochrona gatunkowa*”).

Co za tym idzie, za zmianą metalowych kolców na inne, bezpieczne dla ptaków rozwiązania, przemawiają również zasady i cele wynikające z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 13 z późn. zm., dalej jako: „u.o.p.”). Stosownie do treści art. 46 ust. 2 u.o.p., ochrona gatunkowa ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

W ocenie Fundacji, całkowity zakaz stosowania metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków powinien dotyczyć wszystkich obiektów budowlanych, w tym budynków, budowli i innych nieruchomości, będących własnością lub pozostających w zarządzie Gminy Miejskiej Kraków. Zakaz powinien być możliwie jak najszerszy i obejmować wszystkie obiekty budowlane, co do których Gmina Miejska Kraków posiada tytuł prawny.

Uchwała powinna wprowadzać i regulować zasady funkcjonowania **programu demontażu metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków**.

Pierwszym krokiem w kierunku realizacji programu demontażu metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków powinno być przeprowadzenie – w terminie do końca 2028 roku – inwentaryzacji obiektów budowlanych, w tym budynków, budowli i innych nieruchomości należących do Gminy Miejskiej Kraków, niezależnie od tytułu prawnego, pod kątem występowania metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków, w celu określenia zakresu prac koniecznych do ich usunięcia, według następującej klasyfikacji:

- **łatwy** – demontaż możliwy niezwłocznie, bez użycia specjalistycznego sprzętu (np. kolce zamontowane na parapetach, gzymsach dostępnych z poziomu okna lub balkonu),
- **średni** – demontaż wymagający użycia drabiny lub podstawowego sprzętu technicznego,
- **trudny** – demontaż wymagający specjalistycznego sprzętu, w tym podnośników, rusztowań lub prac wysokościowych.

Kolejno, dojść powinno do przeprowadzenia prac polegających na demontażu metalowych kolców ~~i ewentualnie~~ – montażu innych (bezpiecznych dla ptaków) zabezpieczeń, tj. drucianych spiral.

Termin na przeprowadzenie inwentaryzacji w ocenie Fundacji powinien być określony w uchwale w sposób precyzyjny, natomiast – w zależności od kategorii, do której w trakcie inwentaryzacji zostaną zakwalifikowane istniejące zabezpieczenia – konieczne jest wprowadzenie odmiennych terminów na przeprowadzenie samej likwidacji metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków. Demontaż zabezpieczeń powinien odbyć się:

- dla kategorii „łatwy” – niezwłocznie,
- dla kategorii „średni” – w terminie do 3 lat,
- dla kategorii „trudny” – w terminie do 10 lat, z zastrzeżeniem, że likwidacja metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków zostanie dokonana również w ramach przeprowadzonych we wcześniejszym terminie prac konserwatorskich, remontowych, modernizacyjnych, rewitalizacyjnych lub związanych z bieżącym utrzymaniem obiektów budowlanych;

W celu realizacji programu demontażu metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków, konieczne wydaje się zobowiązanie:

- a) Prezydenta Miasta Krakowa jako podmiotu gospodarującego gminnym zasobem nieruchomości (stosownie do treści art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 399),
- b) kierowników właściwych samorządowych jednostek organizacyjnych i zakładów budżetowych Gminy Miejskiej Kraków, którym oddano nieruchomości w zarząd,
- c) właściwych samorządowych osób prawnych, zawsze, gdy taka możliwość wynikać będzie z obowiązujących przepisów prawa,

do przeprowadzenia przedmiotowych inwentaryzacji istniejących obecnie zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków oraz wdrożenia programu ich stopniowego demontażu i – w razie konieczności – zastępowania rozwiązaniami bezpiecznymi dla ptaków, tj. drucianymi spiralami.

Ponadto, w celach informacyjnych, Fundacja wnosi o utworzenie i prowadzenie strony informacyjnej w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Krakowa, poświęconej programowi demontażu metalowych kolców jako zabezpieczeń przed bytowaniem ptaków, wraz z aktualizacją danych przeprowadzaną nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm., dalej jako: „u.s.g.”), do zakresu działania gminy należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Jeżeli ustawy nie stanowią inaczej, rozstrzyganie w sprawach, o których mowa w ust. 1, należy do gminy (ust. 2). Stosownie do brzmienia art. 7 ust. 1 pkt 1 u.s.g., zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy: ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej.

Biorąc pod uwagę treść art. 1 ust. 3 u.o.z., **organy administracji publicznej podejmują działania na rzecz ochrony zwierząt**, współdziałając w tym zakresie z odpowiednimi instytucjami i organizacjami krajowymi i międzynarodowymi. Stosownie natomiast do przepisu art. 4 ust. 1 u.o.p., obowiązkiem organów administracji publicznej, osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych oraz osób fizycznych jest dbałość o przyrodę będącą dziedzictwem i bogactwem narodowym. Organy administracji publicznej są obowiązane do zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony przyrody (ust. 2).

Jako jednostka samorządu terytorialnego realizująca zadania publiczne oraz deklarująca troskę o środowisko naturalne i dobrostan zwierząt, Gmina Miejska Kraków powinna – w ocenie Fundacji – stosować w swojej działalności rozwiązania zgodne z zasadą humanitarnego traktowania zwierząt i kierować się zasadami ochrony przyrody.

Mając powyższe na uwadze, wnosimy jak na wstępie.

Fundacja Chatka Gołębia
Dariusz Grochal
wiceprezes zarządu

Wiceprezes Zarządu
Fundacji Chatka Gołębia